

Čís. 16470.

Syndikátní odpovědnost (zák. č. 112/1872 ř. z.).

Listovní hrubě porušil svou úřední povinnost, přehlédl-li při lustrování knihovní žádosti knihovní poznámku vyvlastňovacího řízení.

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1937, Co I 6/37.)

Nálezem ze 16. srpna 1927, č. 54032/27, vyvlastnila okresní správa politická v M. podle zákona ze 7. dubna 1927, č. 44 Sb. z. a n., pro žalobce pozemek č. kat. 348/2 v H. L., zapsaný ve vl. č. 894 pozemkové knihy pro kat. území H. L. a patřící vlastnický obci H. L. Vyvlastnění se stalo pro stavbu rodinného domku. Celý pozemek měřil 375 m², vyvlastněna byla však jen část ve výměře 221 m², kdežto zbytek byl odstoupen k veřejným účelům. Vyvlastňovací nález byl přes odvolání obce H. L. potvrzen zemskou správou politickou v P. dne 20. února 1928. Na dotčené rozhodnutí podala obec H. L. stížnost k nejvyššímu správnímu soudu, které byl výměrem zemské správy politické v P. z 19. dubna 1928 příznán účinek odkládací, stížnost byla však nálezem nejvyššího správního soudu z 19. září 1930, č. 14414/30, zamítnuta. Poté a po složení náhrady za vyvlastněný pozemek u soudu odevzdal okresní úřad v M. výměrem ze 4. ledna 1931 vyvlastněný pozemek žalobci v držbu. Do toho si obec H. L. zase stěžovala, zemský úřad v P. však zamítl její stížnost výměrem z 29. ledna 1931. Na žádost politického úřadu bylo zahájení vyvlastňovacího řízení usnesením okresního soudu v H. L. z 26. srpna 1927, č. d. 556, knihovně poznamenáno. Přes to odstoupila obec H. L. smlouvou z 31. srpna 1928 část vyvlastňovaného pozemku ve výměře 114 m² Rudolfu K. a okresní soud v H. L. usnesením z 2. ledna 1929, č. d. 997/28, povolil, aby byla odstoupená část, označená písmeny »a b c d e a« z dosavadní vložky odepsána a sloučena s pozemkem č. kat. 348/1, zapsaným ve vl. č. 767 pozemkové knihy pro kat. území H. L., pro uvedeného Rudolfa K. Knihovní zápis vlastnického práva k části vyvlastňovaného pozemku pro Rudolfa K. byl umožněn jen tím, že knihovní Arnošt B. přehlédl při lustrování dotčené knihovní žádosti poznámku vyvlastnění a že se knihovní soudce Dr. Josef H. nepřesvědčil při vyřizování žádosti o knihovní stavu. Do usnesení okresního soudu v H. L. z 2. ledna 1929, č. d. 977/28, podal žalobce sice rekurs, krajský soud v M. jako soud rekursní však usnesením ze dne 28. dubna 1931 rekurs ten odmítl s odůvodněním, že žalobce v době vydání napadeného rozhodnutí nebyl ještě vlastníkem dotčeného pozemku a že se tak stalo teprve dne 20. ledna 1931 a odkázal žalobce na pořad práva. Dne 10. ledna 1931 žádal žalobce o vklad práva vlastnického na celou vyvlastněnou část pozemku č. kat. 348/2 v H. L. ve výměře 221 m², zároveň s ním však podal Rudolf K. a obec H. L. žádost za oddělení zbývající části pozemku toho a připsání jeho do jiné vložky jako vlastnictví Rudolfa K., a tu byla listovním Arnoštem B. uvedená poznámka vyvlastnění při lustrování žádosti opět přehlédnuta. Než tentokráte byla žádost Rudolfa K. pravoplatně zamítnuta,

kdežto pro žalobce byl usnesením okresního soudu v H. L. z 20. ledna 1931, č. d. 55, povolen vklad práva vlastnického na pozemek č. kat. 348/2 v H. L., ovšem jen na onu jeho část, která zbyla po odepsání dílce ve výměře 114 m² pro Rudolfa K. a které nebylo možno upotřebiti k zamýšlené stavbě. Podle shora uvedeného usnesení rekursního soudu podal žalobce na Rudolfa K. a obec H. L. žalobu o vydání zbytku vyvlastněného pozemku, které bylo rozsudkem okresního soudu v H. L. ze 4. února 1932 sice vyhověno, avšak jen stran Rudolfa K. a ten odsouzen, aby uznal žalobcovu vlastnické právo k oné části pozemku č. kat. 348/2 v H. L., která mu byla připsána do vlastnictví, kdežto stran obce H. L. byla žaloba zamítnuta. Odvolání, které Rudolf K. podal z odsuzující části rozsudku, bylo krajským soudem v M. jako soudem odvolacím dne 14. dubna 1932 zamítnuto. Tvrdě, že mu pro ono přehlédnutí listovního vznikla škoda, ježto mohl započítati se stavbou na vyvlastněném pozemku a skončiti ji později, zejména, že mu ušel užitek ze stavby za období od 1. června 1931 do 30. listopadu 1932, domáhá se žalobce na žalovaném Československém státu zaplacení 23.063 Kč, rozšířených za sporu na 38.443 Kč 25 h s přísl. V r c h n í s o u d v P. uznal co do částky 3.000 Kč podle žaloby, jinak žalobu zamítl a uvedl v otázce, o niž tu jde, v d ů v o d e c h: Žalobce vyvozuje syndikátní nárok z toho, že listovní Arnošt B. přehlédl při lustrování knihovní žádosti Rudolfa K. o vklad vlastnického práva na koupenou část vyvlastňovaného pozemku, že na dotčeném pozemku vážně poznámka vyvlastnění a že pro toto přehlédnutí byl pro Rudolfa K. povolen vklad vlastnického práva na uvedenou nemovitost, ačkoliv se tak nemělo státi hledě na poznámku vyvlastnění. Poněvadž žalovaný stát uznává ono přehlédnutí poznámky vyvlastnění listovním Arnoštem B. při lustrování knihovní žádosti Rudolfa K., je zřejmé, že onen soudní úředník zanedbal svou úřední povinnost, k níž podle § 3 knihovní instrukce z 12. ledna 1872, č. 5 ř. z., náleží i řádné lustrování a upozornění knihovního soudce na knihovní závady, že tak učinil při výkonu svého úřadu a že tím porušil žalobcovu právo. Listovní Arnošt B. patří k osobám, na které se vztahuje syndikátní zákon (§ 4 synd. zák.) a za něž žalovaný stát ručí jako rukojmí a plátce (§ 1 uved. zák.). Podle toho jsou podmínky syndikátní odpovědnosti žalovaného státu splněny a je pouze řešiti otázku, zda žalobce tím, že bylo jeho právo porušeno, utrpěl škodu, a jakou. Podle názoru soudu žalobce tím, že bylo jeho právo porušeno, skutečně škodu utrpěl, poněvadž nemohl započítati se stavbou svého domku na vyvlastněném pozemku hned po právní moci vyvlastňovacího nálezu, nýbrž mnohem později a tak přišel o užítky, jež by mu byl vystavěný dům dával v době od právní moci vyvlastňovacího nálezu do doby, kdy mohl se stavbou započítati. V té příčině zjišťuje soud na základě spisů okresního úřadu v M., že nejvyšší správní soud zamítl stížnost obce H. L. na vyvlastňovací výměr nálezem z 19. září 1930, č. 14414/30, že výměrem ze 4. ledna 1931, č. 76478 odevzdal jmenovaný okresní úřad žalobci vyvlastněný pozemek v držení a že se uvedená obec H. L. z toho výměru odvolala, že však její odvolání bylo rozhodnutím zemského úřadu v P. z 29. ledna 1931, č. 14986, zamítnuto.

Soud dále zjišťuje ze spisů okresního soudu v H. L., že žalobci byl usnesením z 23. ledna 1931 povolen vklad práva vlastnického na vyvlastněný pozemek, že žalobce podal dne 6. srpna 1931 na Rudolfa K. a obec H. L. žalobu o uznání vlastnictví k části pozemku č. kat. 348/2 v H. L., kterou obec přenechala Rudolfu K., že jeho žalobě bylo stran Rudolfa K. vyhověno rozsudkem ze 4. února 1932 a že tento rozsudek byl dne 14. dubna 1932 krajským soudem v M. jako odvolacím soudem v M. potvrzen. Konečně zjišťuje soud, že žalobce započal se stavbou svého domku v červenci 1932 a že stavba žalobcova domu byla usnesením městského úřadu z 1. prosince 1932, č. j. B 196/32-12, kolaudována. Poněvadž dům, který žalobce vystavěl, měl větší rozměry než domek, který chtěl žalobce původně vystavět, má soud za to, že by byla stavba původního domku nebyla trvala déle než stavba domu později vystavěného, tedy asi 5 měsíců.

N e j v y š š í s o u d žalobcovu odvolání částečně vyhověl, přiznav žalobci ještě další částku 2.000 Kč, kdežto odvolání žalovaného nevyhověl a v otázce v právní větě vytčené uvedl v

d ů v o d e c h :

Po právní stránce vytýká žalovaný hlavně, že byla žalobci přiznána náhrada ušlého zisku, poněvadž domnělá škoda mu vzešla pouhým přehlédnutím soudního orgánu, a že nebyla dokázána hrubá nedbalost nebo čin zlé vůle. S názorem žalovaného nelze v souzeném případě souhlasit. Podle soudní instrukce, vydané podle nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 12. dubna 1872, č. 5 ř. z., jest uložena v § 3 knihovním úředníkům povinnost zkoumati souhlas knihovních podání se stavem knihovním a při zjištění závad písemně soudce na to upozorniti. Této uložené povinnosti knihovní úředník Arnošt B. v souzené věci nedbal, čímž porušil určitou povinnost, a to hrubým způsobem, neboť lustrování musí býti věnována zvláštní péče, poněvadž knihovní soudce jest odkázán při rozhodování o knihovních žádostech na správnost lustra. Proto byla tu hrubá nedbalost na straně knihovního a právem prvý soud přiznal žalobci nárok na náhradu škody i co do ušlého zisku.

Čís. 16471.

Syndikátní odpovědnost (zák. č. 112/1872 ř. z.).

K samostatné působnosti soudní kanceláře nenáleží přijmouti do protokolu prohlášení předražitelovo podle §§ 195 a 196 ex. ř.

Soudní kancelářský asistent, který odmítl přijmouti peníze určené na předražek, nesprávně poučil osobu nabízející předražek a sepsal s ní zápis, nejednal při výkonu své úřední působnosti jemu přidělené nebo svěřené.

Jde o přestoupení úřední působnosti u vykonávání úřední působnosti, jestliže přednosta okresního soudu odkázal toho, kdo chtěl složit na